

Język migowy

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2025 / 2026
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Dyscyplina wiodąca	Nauki o Zdrowiu
Profil studiów	praktyczny
Poziom kształcenia	I stopnia
Forma studiów	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	fakultatywny
Forma weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Studium Języków Obcych, WUM ul. Księcia Trojdena 2a, 02-109 Warszawa tel. 22 5720863 sjosekretariat@wum.edu.pl, www.sjo.wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	dr n. hum. Maciej Ganczar, prof. WUM
Koordynator przedmiotu	dr Kinga Sądej, kinga.sadej-sobolewska@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr Kinga Sądej
Prowadzący zajęcia	mgr Ewelina Opiota, ewelina.opiota@wum.edu.pl mgr Paulina Gojtka, paulina.gojtka@wum.edu.pl

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	rok 3, semestr 6	Liczba punktów ECTS	1.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)	5	0.25	
seminarium (S)	10	0.5	
ćwiczenia (C)			
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	15	0.25	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Zapoznanie studentów z kulturą i społecznością Głuchych oraz podstawowymi zasadami komunikacji z osobą z niepełnosprawnością słuchu w środowisku medycznym i pielęgniarskim.
C2	Przedstawienie podstaw Polskiego Języka Migowego (PJM), jego gramatyki, funkcji mimiki i przestrzeni oraz sposobów komunikowania się osób z niepełnosprawnością słuchu.
C3	Wykształcenie podstawowych umiejętności praktycznych w zakresie daktylografii, liczebników oraz ideogramów związanych z opieką medyczną i pielęgniarską.
C4	Kształtowanie podstawowych kompetencji komunikacyjnych w PJM w zakresie komunikacji z pacjentem, wywiadu medycznego oraz podstawowych komunikatów stosowanych w opiece pielęgniarskiej.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia2024 r.)

C.W41	podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta.
C.W42	zasady komunikowania się z pacjentem z niepełnosprawnością słuchu.
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
C.U52	posługiwać się podstawowymi znakami Polskiego Języka Migowego oraz innymi sposobami komunikowania się w opiece nad pacjentem z uszkodzeniem słuchu.

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NISW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	<i>(pole nieobowiązkowe)</i> Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowaniem jego godności i autonomii, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
K2	przestrzegania praw pacjenta;

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
wykłady	<p>W1. Wstęp do Polskiego Języka Migowego (PJM) i kultury Głuchych. Kultura i społeczność Głuchych – wartości, tożsamość i etykieta komunikacyjna (savoir-vivre). Różnice między PJM (Polskim Językiem Migowym) a SJM (Systemem Językowo-Migowym).</p> <p>W2. Komunikacja osób z niepełnosprawnością słuchu. Sposoby komunikowania się osób Głuchych i słabosłyszących. Podstawowe pojęcia związane z niepełnosprawnością słuchu. Przyczyny i rodzaje uszkodzeń słuchu.</p> <p>W3. Pacjent Głuchy w systemie ochrony zdrowia.</p>	C.W41, C.W42, K1, K2

	<p>Bariery komunikacyjne i problemy osób z niepełnosprawnością słuchu w kontakcie z personelem medycznym. Rola personelu medycznego i znaczenie skutecznej komunikacji z pacjentem Głuchym.</p> <p>W4. Podstawowe znaki i komunikaty grzecznościowe w PJM. Wprowadzenie do daktylografii. Alfabet palcowy – zastosowanie i podstawowe zasady użycia w komunikacji medycznej.</p> <p>W5. Daktylografia w praktyce. Literowanie liter, imion i podstawowych pojęć medycznych z wykorzystaniem alfabetu palcowego.</p>	
seminaria	<p>S1-S5. Alfabet Polskiego Języka Migowego oraz wybrane liczebniki główne i porządkowe. Zawody medyczne oraz podstawowe zabiegi i procedury medyczne. Części ciała i narządy wewnętrzne – podstawowe słownictwo PJM. Pielęgniarstwo – wprowadzenie specjalistycznego słownictwa medycznego i pielęgniarstwa.</p> <p>S6-S10. Pierwsza pomoc i podstawowe komunikaty medyczne w Polskim Języku Migowym. Symulacja rozmowy z pacjentem z uwzględnieniem wywiadu medycznego oraz podstawowych elementów opieki pielęgniarstwa. Kolokwium zaliczeniowe. Podsumowanie zajęć. Możliwości dalszego kształcenia i samokształcenia w zakresie polskiego języka migowego.</p>	C.W42, C.U52, K1, K2

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. **Rzeźniczak, D.** (2016). *Podręcznik do nauki Polskiego Języka Migowego*. Poltext.
2. **Włodarczak, A.** (2018). *Głuchy pacjent. Wyzwania i potrzeby*. Psychoskok.
3. **Rutkowski, P., Łozińska, S.** (2014). *Lingwistyka przestrzeni i ruchu*. Skrypt dydaktyczny. Wydział Polonistyki UW.
4. **Szczepankowski, B.** (1996). *Język migowy: pierwsza pomoc medyczna*. Centrum Edukacji Medycznej.
5. **Szczepankowski B., Koncewicz D.** (2012). *Język migowy w terapii*. Wydawnictwo Naukowe WSP, Łódź.
6. **Kosiba, O., Grenda, J.** (2011). *Leksykon języka migowego*. Silentium, Bogatynia.

Uzupełniająca

1. **Czajkowska-Kisil, M. (red.)**. *Korpusowy Słownik PJM*. Uniwersytet Warszawski – <https://www.slownikpjm.uw.edu.pl/>
2. **Medycyna w PJM – materiały edukacyjne UW** – <https://www.medycynapjm.uw.edu.pl/>
3. **Migam.org – Nauka języka migowego** – <https://migam.org/pl/nauka-jezyka-migowego/lekcje>
4. **Materiały dydaktyczne prowadzącego** (scenki, klasyfikatory, nagrania PJM, ćwiczenia ratownicze).

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
C.W41, C.W42, K1, K2	1. Kolokwium końcowe (forma pisemno-praktyczna – „dyktando migowe”):	91%-100% - 5 (bardzo dobry)

<ul style="list-style-type: none"> – daktylografia (alfabet palcowy, liczebniki, skróty i oznaczenia), – ideogramy (znaki w izolacji i w zdaniach), – zapis podstawowych znaków i komunikatów PJM. <p>2. Ćwiczenia praktyczne w trakcie zajęć:</p> <ul style="list-style-type: none"> – krótkie dialogi sytuacyjne (np. przedstawienie się, rozmowa z pacjentem, komunikacja w przychodni lub szpitalu), – miganie i odczytywanie ideogramów w izolacji i prostych zdaniach, – rozumienie krótkich nagrań PJM i udzielanie odpowiedzi, – reakcje na podstawowe komunikaty medyczne i instrukcje pielęgniarские. <p>3. Aktywny udział w zajęciach.</p> <p>Kryteria zaliczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozytywne zaliczenie kolokwium końcowego, • aktywny uczestnictwo w zajęciach i ćwiczeniach praktycznych, • dopuszczalne 2 nieobecności (odrabiane zgodnie z regulaminem SJO). 	<p>86%-90,99% - 4.5 (ponad dobry) 80%-85,99% - 4 (dobry) 70%-79,99% - 3.5 (dość dobry) 60%-69,99% - 3 (dostateczny) < 60% -----2 (niedostateczny)</p>
---	--

9. INFORMACJE DODATKOWE

Osobą odpowiedzialną za dydaktykę jest Kierownik Studium – dr n. hum. Maciej Ganczar, prof. WUM
e-mail: maciej.ganczar@wum.edu.pl

SJO nie prowadzi koła naukowego.

Przedmiot fakultatywny – do wyboru.

Studentom przysługują dwa terminy poprawkowe zgodnie z regulaminem SJO WUM (przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej). Forma zaliczenia semestru w pierwszym i drugim terminie jest taka sama.

Strona internetowa Studium Języków Obcych: <http://sjo.wum.edu.pl/>

Regulamin Studium Języków Obcych: <http://sjo.wum.edu.pl/content/regulamin-sjo>

Regulamin zajęć w Studium Języków Obcych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

1. Studium Języków Obcych (SJO) prowadzi zajęcia z języków nowożytnych i języka łacińskiego zgodnie z programem studiów obowiązującym na danym kierunku.
2. Lektorat kończy się zaliczeniem lub zaliczeniem na ocenę i egzaminem w zależności od nauczanego języka oraz kierunku studiów.
3. Przedmiotem nauczania jest język specjalistyczny, dostosowany do potrzeb zawodowych przyszłych absolwentów.
4. Podstawę zaliczenia przedmiotu stanowią: udział w zajęciach, pozytywne oceny uzyskane z kolokwiiw częściowych oraz pisemnego sprawdzianu końcowego i prezentacji w przypadku języków nowożytnych.
5. W przypadku nieobecności:
 - dwie nieobecności w semestrze (dotyczy 4 jednostek po 45 min) – obie należy zaliczyć w terminie do dwóch tygodni od daty nieobecności
 - trzy nieobecności w semestrze (dotyczy 6 jednostek po 45 min) – student zobowiązany jest napisać podanie do kierownika SJO z prośbą o umożliwienie odrobienia i zaliczenia trzeciej nieobecności w trybie indywidualnym
 - cztery i więcej nieobecności w semestrze (dotyczy 8 jednostek po 45 min) – student zobowiązany jest do powtarzania semestru (w wypadku pobytu w szpitalu lub długotrwałej choroby potwierdzonej zwolnieniem lekarskim student może ubiegać się o zgodę na zaliczenie nieobecności w sesji poprawkowej).
6. Student ma obowiązek zgłosić się na pisemny sprawdzian zaliczający semestr w wyznaczonym terminie. W przypadku niestawienia się, bądź niezaliczenia sprawdzianu, studentowi przysługuje jeden termin poprawkowy ustalony przez prowadzącego. Sprawdżian poprawkowy należy zaliczyć nie później niż przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej. W przypadku niezaliczenia poprawy studentowi przysługuje drugi termin poprawkowy zgodnie z regulaminem studiów.

7. Student ubiegający się o zwolnienie z lektoratu (przepisanie oceny) powinien złożyć stosowne podanie do kierownika SJO w pierwszym tygodniu zajęć. Studentom pierwszego roku oceny nie będą przepisywane, jeżeli przedmiot nie był zrealizowany na tym samym kierunku w tym samym trybie na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym.
8. Forma egzaminu podana jest do wiadomości studentów w przewodniku dydaktycznym dla danego kierunku i roku studiów.
9. Posiadanie certyfikatu z języka obcego, oceny z lektoratu na innym kierunku studiów w WUM lub innej uczelni nie zwalnia z uczęszczania na zajęcia przewidziane programem studiów na aktualnym kierunku studiów.
10. W przypadku przeniesienia zajęć w tryb online, zajęcia odbywają się zgodnie z ustalonym wcześniej planem w formie spotkań wideo, podczas których zarówno wykładowca jak i studenci mają włączone kamery internetowe. Niewłączenie kamery podczas zajęć oznacza nieobecność studenta na zajęciach.
11. Sprawy nieuregulowane niniejszym regulaminem będą rozstrzygane indywidualnie przez kierownictwo SJO.

SKALA OCEN

ZALICZENIA I EGZAMINY

(w %)

91%-100% ----- 5 (bardzo dobry)

86%-90,99% --- 4.5 (ponad dobry)

80%-85,99% --- 4 (dobry)

70%-79,99% --- 3.5 (dość dobry)

60%-69,99% --- 3 (dostateczny)

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich